

Den norske kunstvåren starter sterkest i vest, skriver Jonas Ekeberg.

2017-01-20

© Morgenbladet

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

[Read article by clicking here.](#)

MORGENBLADET Nr. 3 / 20.-26. januar 2017

35

INTERVJU KUNSTEKSTRA

Maktforhold: I Christian Messels versjon av et kjent fotografi fra de alliertes erobring av Filippinene i 1944 forskyves oppmerksomheten fra maktmenneskene i forgrunnen til de menige i bakgrunnen.

Forgjengelig: Med tiden vil omgivelsene i Christian Messels tegning forsvinne og man sitter tilbake med tre gresskar. Motivet bygger på et gammelt amerikansk skytepostkort.

KUNSTEKSTRA SESONGEN

KOMMENTAR

Den norske kunstvåren starter sterkest i vest, skriver Jonas Ekeberg.

Dersom man ser etter kunstutstillinger som på en ambisiøs måte går i dialog med samtiden, er det særlig to som skiller seg ut denne våren: Den ene er separatutstillingen med Emily Wardill som åpner i **Bergen Kunsthall** 20. januar, den andre er gruppeutstillingen *Myths of the Marble*, som åpner på **Henie Onstad Kunstsenter** 3. februar.

Wardills filmer har de siste årene blitt vist over hele Skandinavia – på Standard (Oslo), Lilith Performance Studio i Malmö, Statens Museum i København, Lunds Konsthall, Index i Stockholm – og Kunstkritikk har skrevet om henne en rekke ganger. Dette er ikke til hinder for at det er en begivenhet med to nyproduserte filmer av den britiske kunstneren på Bergen Kunsthall. Wardill er en ledende eksponent for en sanselig, intelligent og kompleks filmkunst som kjennes helt samtidig, både estetisk og sosialt.

Myths of the Marble på Henie Onstad Kunstsenter er på tilsvarende vis en utstilling som ønsker å ta hele samtiden inn over seg. Tittelen refererer til «The Blue Marble», det vil si den visuelle representasjonen av Jorden sett fra rommet. Bildet representerer et utgangspunkt for spekulasjon rundt analog og digital teknologi, politiske forestillinger og menneskelige begrensninger: «Kunstnerne er opptatt av ideer om hvordan vi kan skape nye verdener som sprenger de fysiske rammene og begrensningene som definerer vår virkelighet i dag», sier kurator Milena Høgsberg om utstillingen som rommer 11 norske og internasjonale kunstnere, blant dem Oslo-baserte Ane Graff, Ignas Krunkevicius og Susanne Winterling.

Utstillingens død. Utstillingsvåren åpner spesielt sterkt i Bergen. Selv om byen mangler kommersielle gallerier, utgjør de små og mellomstore institusjonene en nær sagt komplett infrastruktur for en bred kunstsamtale.

Der Bergen Kunsthall dyrker den institusjonelle separatutstillingen, erklærer **Hordaland Kunstsenter** utstillingsformatet for dødt. Hele året på senteret er ifølge direktør Anthea Beuys dedikert en diskusjon om «mulighetene for samtidskunst i en tid som ikke nødvendigvis tar utstillingsformatets dominans for gitt».

Første anledning til å diskutere dette temaet er utstillingen (!) *Road to Victory* med den Amsterdam-baserte kunstneren Antonis Pittas. Også det lille kvalitetsgalleriet **Entrée** stiller spørsmål ved utstillingsformatet. Sesongen åpner med en utstilling kuratert av Curatron, en online-algoritme som kan brukes til å kalkulere gruppeutstillinger basert på åpne invitasjoner. Til utstillingen på Entrée søkte 1300 kunstnere, og Curatron valgte amerikanske Lindsay Lawson og canadiske Jenine Marsh.

I tillegg til Kunsthallen, Kunstsenteret og Entrée åpnet **Stiftelsen 3,14** en separatutstilling med Apichaya Wanthiang den 13. januar. 3. februar følger **Tag Team Studio** opp med en separatutstilling med Kobie Nel. De to tok master på Kunsthøgskolen i Bergen i henholdsvis 2012 og 2016, og muligheten til å utvikle seg videre i samspill med byens institusjoner er naturligvis essensiell.

Sameblod. Kanskje er fremtidens demokrati basert på algoritmer, men dagens politiske system er fortsatt basert på hardt tilkjempede demokratiske rettigheter.

På Henie Onstad: Rachel de Joode er en av kunstnerne i gruppeutstillingen *Myths of the Marble*, som åpner 3. februar.
RACHEL DE JOODE: STACKED RECLINING SCULPTURE (2017) FOTO: RACHEL DE JOODE/HOK

For samene begynte denne kampen med Norske Lappers Landsmøte i Trondheim 6.-8. februar 1917. Hundreårsjubileet markeres blant annet med norsk premiere på filmen *Sameblod* av Amanda Kernell på **Nova kino** i Trondheim 5. februar. Filmen vant prisen for beste europeiske film og kritikerprisen for beste regidebut under filmfestivalen i Venezia i 2016.

Jubileet omfatter også prosjektet *Show me Colour: Resistance and Advocacy in Contemporary Sami Art* på **Trøndelag Senter for Samtidskunst** og **Rake visningsrom**. Prosjektet omfatter separatutstillinger med Geir Tore Holm og Synnøve Persen, og et performance-program over to dager, 8. og 9. februar. Den siste dagen pågår parallelt en performance med urfolkseministen og queeraktivisten Timimie Märak på **Trondheim Kunsthall**.

Samejubileet strekker seg også til Karasjok, Tromsø og Oslo. **Office for Contemporary Art Norway**, som nå er etablert både i Tromsø og Oslo, presenterte 19. januar en serie kortfilmer om samisk kunst i Tromsø, og den 20.-21. april presenteres *Museer i brann* i Karasjok og Oslo, et symposium om urfolk og museumspolitikk, samt en scenografi av Anders Sunna.

Galleritetthet. Om man ønsker å begynne utstillingsåret 2017 med galleriutstillinger, er ste-

det Oslo. Hele januar er fylt med åpninger, både på de kunstnerdrevne visningsstedene (legg merke til Nora Joung på **NoPlace** og Richard Alexandersson på **Podium**), de kommersielle galleriene (vi foretrekker Richard Serras tegninger på **Peder Lund**, Juan Andrés Benitos installasjoner på **Galleri Riis** og Jone Kvies skulpturer på **Oslo Contemporary**) og hybridgalleriene (Jochen Schmidt på **VI VII** og Leander Dønne på **Schloss**). Dønne viser den førte minutter lange filmen *Øyde til Øyde*, kun den 27. januar. I tillegg bør Oslo-publikummet benytte anledningen til å se den komplekse svenske kunstneren Lina Selander på **Oslo Kunstforening**, som åpnet den 19.

På institusjonene i Oslo vies denne våren separatutstillinger med Irma Salo Jæger, Kjell Varvin og Tori Wrånes på henholdsvis **Henie Onstad Kunstsenter**, **Kunsternes Hus** og **Museet for samtidskunst**. **Astrup Fearnley Museet** sikter mer internasjonalt, med den første separatutstillingen i Norden av den japanske kunstneren Takashi Murakami, en av det internasjonale kunstmarkedets store yndlinger. Vi minnes artikler online som «What Are The Most Expensive Takashi Murakami Art Pieces?» og «Why Collectors Love Takashi Murakami – Part One and Two».

Utstillingen på Astrup Fearnley Museet består både av Murakamis egne arbeider fra 1990-tallet til i dag, verk fra hans egen samling, og kommersielle produkter basert på Murakami som merkevare.

Barn av denne verden. Den lokale, norske kunstscenen som har vært i sterkest utvikling de siste par årene, er Stavanger. Denne våren materialiserer dette seg i flere interessante prosjekter. Geir Haraldseth på **Rogaland kunstsenter** har kuratert KDW, en utstilling som henter sitt navn fra Østerrikes bidrag til Melodi Grand Prix i 1985; *Kinder Diese Welt*. Knut Ivar Aaser/Michael Olestad Nybråthen, Runhild Hundeide og Odd Sama presenterer arbeider som kan leses som «en inngangsportal til kaos, entropi og eksperimentering».

På **Stavanger Kunsthall** presenteres først gruppeutstillingen *The Child as Teacher* 26. januar og dernest vitale, popkunstaktige arbeider av den østerrikske Kiki Kogelnik (1935–1997) fra 30. mars. På **Stavanger Kunstmuseum** vises brasilianske Maria Nepomuceno fra 17. mars. Ingen ting er så forslitt som regionalistiske lesninger av kunst, men Nepomucenos tau-baserte objekter må finne seg i å bli plassert i en latinamerikansk tradisjon for dekorativ, lekfull og taktil skulptur.

Fra Stavanger deltok også **Prosjektrom Normanns** på Untitled Art Fair i San Francisco i midten av januar, og var sammen med Schloss fra Oslo de eneste fra Skandinavia. Normanns viste verk av Ann Irene Buan og Jan Christensen. En sterk kunstscene baserer seg også på slike bevegelser ut og inn av den lokale situasjonen.

JONAS EKEBERG

Redaktør i Kunstkritikk. Denne artikkelen er laget i samarbeid med Kunstkritikk.no og publiseres også der.
kultur@morgenbladet.no

Den lokale, norske kunstscenen som har vært i sterkest utvikling de siste par årene, er Stavanger.